

Overenskomst om ny Skatter. Jeg tror, at hvis man stod med et Overskud paa Finansloven og Udfigt til et aarligt Overskud, vilde man maaske lettere kunne komme til et saadant Reformarbejdes Gennemførelse. Saa vil der maaske svares dertil: Ja, men naar du erkender, at de stigende Hartkornsskatter til Kommunerne ere uretfærdige, saa kan der jo ikke være noget i Vejen for straks at vedtage en saadan Lov, som gælder Aar efter Aar, thi saa er det jo en Skattebyrde af den Art, som du med Glæde vil se bliver lettet. Men dertil vil jeg sige, at jeg tror, at en Lov som denne, der gaar ud paa at lette de voksende Skatter paa Hartkornet i Kommunerne, opnaar man lettere i Fremtiden at sætte igennem, fordi der har man en Løstestang hos de store Hartkornsbrugere i dette og det andet Ting. De ville maaske være mere interesserede i at faa saadanne Lovforslag førte igennem, end i at faa Reformen af den Art, som jeg før talte om, f. Eks. en Toldreform — jeg kunde nævne andre. Det er den Tvivl, jeg har, i alt Fald i Ojeblikket, om, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at vedtage en saadan Lov som gælden for en hel Arrække. Imidlertid — jeg hilser Lovforslaget med Glæde og skal være med til at arbejde for at faa noget ud af Sagen. Jeg vilde ønske, at denne Samling kunde ende med, at vi kunde komme til et Resultat, der kunde være til Gavn baade for Sogne- og Amtskommunerne, og i alt Fald kunde føre til, at de voksende Hartkornsskatter nedsættes.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Bjessen): Maatte jeg over for den højtærede Indenrigsminister (Hørring) gøre opmærksom paa, at Synspunktet for det foreliggende Lovforslag vistnok er noget forskelligt hos ham og hos mig, idet det her drejer sig om en varig Foranstaltning og ikke blot om en midlertidig Understøttelse. Den højtærede Minister dvælede gentagne Gange ved dette, at det gjaldt om at yde Understøttelse. Det er egentlig ikke mit Standpunkt nu. Det var det Grundlag, hvorpaa vi arbejdede til Slutning i Fjor, da vi ikke kunde naa noget andet, at faa i alt Fald en saadan midlertidig Understøttelse tilvejebragt. Men det har egentlig ikke været den til Grund liggende Tanke for Lovforslaget, som det nu

fremtræder med Fordring paa at blive en varig Foranstaltning. Da maa man stille det under et noget andet Synspunkt og spørge: Hvilke af de Byrder, der nu hvile paa Kommunerne, maa siges at være af den Betskaffenhed, at de af sig selv begrunde en Overslyttelse til Staten? Det er dette, som har ført til, at vi have fundet, at netop disse to Byrder, Vejudgifterne og Delinkventomkostningerne, i sig selv ere af den Betskaffenhed, at de helt eller delvis egne sig til at være almindelige Statsudgifter. Den højtærede Indenrigsminister var heller ikke utilfølselig til at mene, at Vejudgifterne i sig selv være et rigtigt Grundlag for den af ham betegnede Understøttelse til Kommunerne, saa for saa vidt er det mere en Strid om Ord end om Virkelighed. Men der ligger dog den Betragtning til Grund for at bygge Sagen paa Vejudgifterne, at det jo er iøjensynende, at den Ordning, som man kom til i 1867, var i sig selv uholdbar. Ja, jeg vil just ikke sige, at man i 1867 indførte det som en ny Foranstaltning; hele Fortiden havde ført det med sig Skridt for Skridt, og Besloven af 1867 var egentlig kun Kronen paa hele den Udvikling, som havde ført til, at Vejudgifterne fortrinsvis hvilede paa Landets Hartkorn. Men i 1867 slog man det Princip fast og ubvide det en Del ud over, hvad der hidtil havde gjældt, saaledes at Statskassen ganske befriedes for Tilskud til Vejvæsenet, hvad den ikke hidtil havde været. Men denne Ordning, hvad enten man nu vil sige, at den stammer fra 1867 eller er ældre, er i sig selv urimelig, thi det er ikke alene Landets Hartkorn, som har Interesse af Vejvæsenet. Jeg indrømmer, at det som saadant, altsaa som Landbrugsnæring, har en væsentlig Interesse deri, men alle ville dog være enige i, at det er ikke udelukkende en Hartkorninteresse. Tværtimod, det er en almindelig Samsundsinteresse, og hvem der er mest interesseret deri, kan maaske endda, naar det kommer til Stykket, blive tvivlsomt. Hovedlandevejene føre jo netop til de forskellige Omsætningscentre, og disse, altsaa de forskellige Handelspladser, ere derfor i ganske særegen Grad interesserede i disse Vejforbindelser, som just føre Forretningslivet til disse Hovedpunkter. Det forekommer mig derfor at maatte være det Synspunkt, som